

ԴԱՍԵՐ ԱԽԵՏԱՐԱՆԵՆ

ԿՈՉԷՆ ԵՏՔԸ

«Առանց իմ ոչինչ կարիք տանել»:

Յովն. Ժե. 5.

ՔԱՅԼ ՄԸՆ ԱԼ

Առաջին դասով բացատրեցինք Տէրունի կոթիւն իմաստը: Այս անգամ քաջ մըն ալ յառաջ պիտի երթանք և պիտի տեսնենք որ բառական չէ միայն կոթիւն լսել և երթալ Փրկչին: այլ պէտք է միանալ Անոր և չգառաւիլ անկէ, որովհետեւ չենք կրնար առանց անոր բանիկ մըն ալ ընել: Շատեր կը հետեան Փրկչին և կը յառակնին բնի թէ իրենք լաւ քրիստոնեաներ են, Աւետարանը կը կարդան ու կը հասկընան, նոյն իսկ կրնան առար տունը բուն ու տառերուն հաշիւը տալ քննել, և բնի՜ Բրիտանոս իմ կեանքս է և լոյսս, բայց այս չափը առաջին քաջ մըն է զեւ: Քրիստոսին երթալէ ետքը պէտք է կ'ապուած մնալ իրեն և չընկրկիլ յետս:

ՈՐԹԸ ՈՒ ԱՅԳԻՆ

Յովհաննէսի Աւետարանին Ժե. զուրթ կարելի է նկատել ոսկի բանալին Աւետարանի բարոյագրութեան: Յիսուս Քրիստոս իր միտքը յատակ կերպով հասկըցնելու համար իր աշակերտներուն, անշուշտ նաեւ բոլոր քրիստոնեաներուն, ինքզինք կը նմանցնէ Որթատունիկի: Որթը բուսական թաղաւորութեան ամէնէն ծանօթ ամէնէն ժողովրդական և ամէնէն օգտակար տունն է Զիթենիին հետ, և երկուքն ալ խորհրդանշան եղած են կեանքի, լոյսի, ոյժի, անարատութեան և հարստութեան: Արդ, Տէրն մեր կ'ըսէ իրեններուն, իբրեւ կտակ, թէ մի՛ կարծէք որ ինծի աշակերտելով կամ հետեւելով բան մը եղած ըլլաք: անշուշտ աշտափը բան մըն է, բայց բաւական չէ՜ Աւետարանի լման գործադրութեան համար: Ուշադրութիւն ըրէք, և օրինակով մը բացատրեմ ձեզի միտքս: Ես՝ սա ձեր այգիներուն կը նմանիմ, և յիշեցէք որ այդ այգիներուն մշակն է իմ Հայրս: առէ՛ք որթատունկ մը և լաւ դիտեցէք զայն: այն բուն մը ունի հոգէն զուրս, իսկ

հոգին մէջ է այդ բունին արմատը: իսկ բունէն ընծիւղած են ուռեր (ճիւղեր): Եթէ այս ուռերը կտրուին կամ գառուին իրենց բունէն, կրնան պահել իրենց կանաչագեղ կենսունակութիւնը: կրնան խաղող բերել: անշուշտ ո՛չ: Արդ, Աւետարանի այս թաղաւորութեան այդեւտանին մէջ ես այս Որթատունկն եմ, զուրս ալ այս ուռերն էք: հոս բունը և ճիւղերը ինչպէս որ հաստատուած են իրարու, և առար համար ալ պատու կուտան, այսպէս ալ զուրս միշտ իմ վրայ հաստատուած պիտի մնաք ու ես ձե՛ր վրայ, որպէսզի պտղաբեր ըլլաք: Եթէ օր մը դատուիք ինծմէ, զիտցէ՛ք որ բան մըն ալ չէք կրնար ընել զուրս ձեր գլխուն: Վասնզի երբ անգամ մը դատուիք ինծմէ և հեռանաք, պիտի չօրնաք իր՝ բունէն կտրուած նեւտուած որթատներու պէս: ուրեմն մի՛ դատուիք ինծմէ, և մի՛ մոռնաք խօսքերս, այն ատեն հրաշքներ պիտի կարենաք գործել: Զեր գործունէութեան արդիւնքով Հայրս, որ այս Այգիին մշակն է, պիտի փառաւորուի:

ԱՂՈՒՐԻ ԿԱՍ ՏԱԵՏԱԹԱՆ

Քանի որ Փրկիչն ինքզինք որթատունկի կամ քեյիկի նմանցուց, կրնանք պահ մը կենալ կանաչագեղ և չքեղ այդեւտանին մէջ և դիտել վարպետ այգեպանին աշխատանքը: Այգիի պարամներուն վրայ տեղ տեղ բաց քառակուսիներ թողուած են կորդ: Այգեպոյրը հեղահեղ կը շէնցնէ այդ կորդ քառակուսիները նոր տունկերով և տորոնելով, ահա թէ ի՜նչպէս: Կորդ քառակուսիներուն ամէնէն մօտիկ որթին երկար ու առոյգ ուռերն մէկը կ'ընտրէ, և յետոյ որթի արմատին քովէն մինչեւ այդ կորդ քառակուսիին կեդրոնը խորունկէկ փոս մը կը բանայ, և ընտրուած ուռը (աղուռնի կամ Տաշարաղ) կը թաղէ այդ փոսին մէջ, առանց կտրելու իր բունէն, և ուռին ծայրը զուրս կը թողու կորդ քառակուսիի կեդրոնին ճիւղ մէջտեղը: Այս կերպով նոր քեյիկ մը կ'աւելնայ այգիին մէջ: Կորդ քառակուսիին այլեւս առարկայ կ'ըլլայ մասնաւոր խնամքի և հոգածութեան մինչև որ տաշտաթաղը յոյսեր ներշնչէ թէ հոգին մէջ ծիլեր արձակած ու արմատ բռնած է: այն ատեն կարողի տուր հարուած մը հերթէ է զինքը բունէն զատելու համար: փասն զի

այլևս կրնայ մայր տունիկի պէս ուռճանալ միևնոյն հողին վրայ, աճումի ե կենդանութեան միևնոյն պայմաններով: Այդ ևս տանը հետզհետէ այս կերպով կը շէնայ ծայրէ ի ծայր, կորդ քառակուսիներ կ'անհետանան, ե շէնչող, կանաչադեղ, արտադրեր տարածութիւն մը կը ծաւալի աչքիդ առջև:

Տաշտաթաղը յօտում չէ. կենդանութեան ե պտղաբերութեան իրական խորհրդանշանն է. մինչ յօտումը սրթութեանը դատապարտում են այլումի ե փրճացումի:

Այս կերպով բարգաւաճում մը կը խորհրդաւորէ Աւետարանի ծաւալումը, Քրիստոնէական եկեղեցիներուն միութիւնը, հակառակ իրենց արտաքին զունաւորումներուն: Եկեղեցիներն ալ, իբրեւ բացարձակ սկզբունք ե պայման, անհատներուն պէս բան մը չեն կրնար բնել, եթէ հաստատում չեն Փրկչին վրայ, հակառակ իրենց աւանդական յաւակնութիւններուն ե նորագոյն ձկտումներուն:

Ս Ի Ր Ո Ց Ա Պ Ա Յ Ո Ց Ց Ը

Յիսուս Քրիստոս անգամ բաւ իրեններուն, թէ զուք իմ աշակերտներս էք, ասոր փառան ու ապացոյցը պիտի բլայ ձեր իրար սիրելը: Սկզբ, իր առումով ե իր գործադրութեամբն ամենէն սխալ մեկնումը զապափարն ու բառն է կեանքի մէջ: Եւ այդ է պատճառը որ տափակցած է այդ սքանչելի բառը. որովհետեւ մարդիկ կը սիրեն այս աշխարհի վրայ ամենէն խայտառակ բաները, ե կը սիրեն նաեւ ամենէն ազնուագոյնները: Իսկ Աւետարանի մէջ կը սիրենք հաւասար է զոհոգութեան: Յիսուս անգամ մը հարցուց կրտսերս, բայց յոգողդ Պետրոսին.— Պետրոս կը սիրես զիս: Նախկին Սիմոնը պատասխանեց, անշուշտ, անտարակոյս, Տէր, զուն ալ զիսեւ որ կը սիրեմ Բեդ: Բայց այդ ինչ տեսակ հարցում մըն է, բնի ուղեց Պետրոս զարմանքով մը: Սակայն, Յիսուս Քրիստոս շատ լաւ գիտէր իր աշակերտին ամենէն տկար կողմերը, ե ասոր համար երեք անգամ կրկնեց իր հարցումը, իբրեւ թէ բռէր, Պետրոս, յիշիր սիրես զիս: Այս երեքումի վրայ շափաղանց տեսնելով Պետրոս, որովհետեւ աշխ-

պէս կը կարծէր որ բացայայտ ու անփոփոխ իրողութիւն մըն էր իր սիրը, եւ ասիկա եթէ իր բնկերները չէին գիտէր, բայց ինքն Տէրը շատ լաւ գիտէր: Պետրոսին այս բց-դացումը շատ ճիշտ էր. վասն զի Տէրը շատ լաւ գիտէր զայն ե կը ճանչնար անոր արկարտութիւնները, ե աշխատի լաւ ո՛րչափ նայն ինքն Պետրոս չէր գիտէր ու չէր ճանչնար ինքզինքը: Բայց Յիսուս Քրիստոս բց-դացուց անոր թէ զուն հիանալի մարդ մըն եւ Պետրոս, աշխիւ սիրա մը ունիւ, բայց զոհոգութիւն բնկու շափ քաջ չեւ . . . , եւ մենք Աւետարանի պատմութեանէն զիտենք որ Փրկչին այս դատաստանը ճշմարտութեամբ, երբ Գեթսեմանիի մէջ տուրքաշող Պետրոսը, Քահանայապետի բակին մէջ, խաբողիկ չուրջը, չկրցաւ աղջկան մը զիտողութեան ստուգութիւնը հաստատել, ե ուրացաւ, թէ ե յետոյ զղջաց ու լացաւ: Վերջապէս բաւ աւանդութեան, մարտիրոսութեան պատկն իսկ Փրկչին զօրաւոր մէկ յայտնութեան անխուսափելի ճշնշումին տակ բնդունեցաւ: Պետրոս, երբ ծպտած խոյս կու տար Հոռմէն, որ չնահատակուի,— վասն զի այնպէս կը կարծէր թէ տակաւին այս աշխարհի վրայ բնկիք գործեր ունի,— կ'աւանդուի թէ իր փալուստին սկիզբը, ճիշտ Հոռմի դրան մօտ, իր զէմն ելաւ Յիսուս, ե Պետրոս յանկարծակիի եկած՝ հարցուց. Տէր, յո՞ երբաւ. ե ինչպէս պատասխանեց, կ'երթամ Հոռոմ, քու տեղդ խաչուելու համար . . . :

Անշուշտ սարսափելի եղաւ աշնուստիրտ Պետրոսին ցնցումը: Սթափեցաւ ան, ժրբացաւ, մէկզի թողուց վարանումը, ետ դարձաւ ե զոհեց ինքզինքը Աւետարանի դասին:

Պետրոս եթէ վերջին անգամ չհաստատուէր իր Վարդապետին ու Փրկչին վրայ, պիտի չկրնար պատկուիլ նահատակութեամբ, եւ պիտի չկրնար գրաւել այն գիրքն ու հեղինակութիւնը, որով օժտեց զինքն Հոռմի եկեղեցին:

ԻՆՉՊԷՍ ԿԱՐԵԼԻ Է ԿԱՊՈՒՍԾ ՍԵՒԼ ՓՐԱՅԻՆ

Այս է կարեւոր խնդիրը, որ պէտք է լուծուի քրիստոնէայ մարդու մտքին մէջ: Ստուգիւ կը հաւատանք Անոր կատարած փրկագործութեան, իրօք կը սիրենք Փրկչիւր: Այս երկու հարցումներուն պատասխանին մէջ է մեր կապն ու կապակցու-

թիւներ անոր հետ, որ ինքզինքը նմանցուց որթատունկին և մեզ ալ՝ ասոր ճիւղերուն: Մարդիկ իրենց տան մէջ խելօք են առ հասարակ՝ նման այն աղոց, որ իրենց ձեռնաց ներկայութեան խելօք կը կենան, բայց կ'անտակին՝ երբ հեռացած են հսկող աչքերէ: Պատկառանքի, Ամօթի և Գարգանքի գիտակցութիւնը լայն դեր կը կատարէ մարդոց կենցաղին մէջ: Տան մը, ինչպէս նաև ազգի մը աւանդութիւններն ու բմբունքները ինքնին կուտան բարոյական և օրինական ուղղութիւնը իրենց ժողովուրդին: Բայց երբ մարդ հեռի է իր տունէն և իրեն բնիկ միջավայրէն, համարձակութիւն կ'զգայ անտալու իր կիրքերուն, որոնք կը մոլեն զինքն և կը մոլորեցնեն: Փառելի և ատոր պէս մեծ քաղաքներուն խնկէութիւններն ու անամօթութիւնները կերտողներ առաւելապէս եկերն ու օտարներն են քան թէ բնիկները. այսինքն զիտող և հսկող աչքերէ հեռացածներ . . . :

Որդ՝ Փրկչին հետ սրբի և մտքի սրբութեամբ հաղորդակցութիւն պահողներն առնո՞ք են միայն որ Որթի վրայ հաստատուած կը մնան և կ'ուսման մաքուր հոյզերով, և հրա՛շք կը զորեն այս կեանքի մէջ, առանց ազդուելու անոր կեղտութիւններէն և առանց արգիլուելու անոր զստարութիւններէն:

Ասիկա, այո՛, պէտք է խոստովանիլ, շատ դժուար պայման մըն է, բայց անմնար չէ: Վասն զի մարդիկ քաջութեան գօրաւոր ջիւղ մը ունին վերջապէս. իրենց հոգին աղետաւնալու ամէն յարմարութեամբ օժտուած է: Եւ Սուրբեր, որոնք զերազանցած են իրենք զիրենք կեանքի և դաժափարի պայքարներուն մէջ, որոնք գիտցած են մեռնիլ իրենց համոզումներուն ու հաւատքին համար, ա՛յն ուսերն են որ հաստատուած են իրենց Փրկչին վրայ. առնո՞ք քաջութեան և բարձրագոյն առաքինութեան հոյզով սնած են, և ի հարկին իրենց Փրկչին պէս կը խաչուին, ու չեն վախճար մեռնել:

Կարելի չէ՛ որ հաւատացեալ մը կապուած ու հաստատուած ըլլայ Փրկչին, և չար սիրտ մը ունենայ:

Կարելի չէ՛ որ Աւետարանով դատաւարակուած անձ մը Փրկիչը զգայ իր մտքին և սրտին մէջ, և չսիրէ իր բնիկները:

Կարելի չէ՛ որ քրիստոնեայ մը գիտնայ քրիստոնէութեան նշանակութիւնը, և վարանի կեանքի պայքարին մէջ Սրբութեան և Նուիրումի գրօշք բարձր բունելու:

Կաժառանգումի հեթանոս հարկաւորութեան վրայ հաստատուած ուս մը չէր. բայց այնպիսի հաւատքով մը պատուատուեցաւ Անոր հեղինակութեան որ այդ հաւատքը հիմ Լգաւ իր ծառային վերապահութեան:

Տեսաւս կիրք Փրկչին միայն քղանցքներուն հպելու հաւատքով գտաւ իր բուժումը, զինքն հիւ ծող արիւնահոսութենէն:

Փրկչին խաչակից աւազակներէն մէկը իր կեանքին վերջին վայրկեանին միայն զգաց իր մեղքերուն ծանրութիւնը՝ Աստուածորդւոյն անմեղութեան ոյժին փառտով, և վայելեց փրկուելու երանութիւնը:

Վերջապէս արժանապատուութեան խնդիր մըն է Հաւատացեալ և Քրիստոնեայ անձերու համար չաւրել այն կնիքը, որով կնքուած են, Առաքեալին ազուր բացատրութեամբ, իրենց փրկութեան օրը: Մեղքին զեբութենէն արձակուած մէկը պիտի ուղեւոր նորէն չգթայիլ իր ձեռքերն ու ոտքերը: Ո՞վ պիտի ստրկանար իր կիրքերուն և սխալներուն ճնշումներուն տակ նորէն կքելու չափ, Փրկչին հետ անգամ մը դէմ յանդիման զալէ ետքը: Կրնա՞ք յարգել իրենց խօսքն ու պատիւը չյարգողները: Քրիստոնէին արժանապատուութիւնը միայն բաւական է զինքը կապելու Փրկչին. վասն զի ան գիտէ թէ առանց Անոր բան մըն ալ չի կրնար բնել ինքն և նոյն իսկ բան մըն ալ չ'արժեր ինքն իրքն և Քրիստոնեայ երբ հեռացած է Անկէ: Պէտք է մեռալ Փրկչին հսկողութեան տակ: Անոր խաչը պէտք չէ հեռանայ քրիստոնեայ մարդու աչքէն և մտքէն:

Բ. Ե.

Հանեցէ՛ք ուսադուրեամբ կա՛ւրդալ ՍԻՈՆԻ կողքին երկրորդ էջին վրայ դրուած կա՛րեւոր ազգը ՍԻՈՆԻ և ԱԶԳԱՊՍՏՈՒՄԻ մասին: